

M.A. (2022) (SEM/CR) CBCS Part-I Semester-I Examination: March/April-2023
Economics (Optional) Paper-XXII

ECOO22: Principles and Practice of Co-operation (New Pattern 2022)

Day and Date: Saturday, 06/05/2023

Total Marks: 60

Time: 10.30 AM To 12.30 PM

Instructions:

1. All Questions are Compulsory.
2. All Questions carry equal marks.
3. Figures to the right indicate full marks

Q.1. Choose the Correct alternatives from the following.

15

- 1 Co-operative Housing Societies in India are facing problems.
A) Less capital B) Shortage of land C) Financial fraud D) All of these
- 2 There are..... types of Labour Cooperative societies.
A) Forest B) Construction C) Transport D) All of these
- 3 In India, since 1956 Industrial Cooperative Societies were established under -----
A) Agriculture B) Marketing C) Construction D) Industry and trade
- 4 Cooperative Consumer Societies structural nature is..... in India.
A) One tier B) Federal C) Mixed D) All of these
- 5 To establishment of Cooperative Housing Society there is need to gathered peoples from divided families.
A) 5 B) 10 C) 25 D) 100
- 6is established as a Bank for Agriculture and Rural Development in India.
A) Reserve Bank of India B) Rural Bank C) NABARD D) State Bank
- 7 There is lack of coordination between Cooperative Marketing Societies and..... in India
A) Consumer Cooperative Societies B) Housing Cooperative Societies
C) Cooperative Credit Societies D) Private Credit Societies
- 8 Is the first chairman of National Cooperative Union of India.
A) Shri. kurean B) Shri. Vajpayee C) Shri. Sharad Pawar D) Shri. shamaldas
- 9 NABARD has Regional offices.
A) 10 B) 28 C) 12 D) 6
- 10 Share capital have Reserve Bank of India out of total share capital of NABARD.
A) 10 B) 25 C) 50 D) 75
- 11 97th. Constitutional amendment in Maharashtra State Co-operative Act is published in the gazette in the year.....
A) 1990 B) 2000 C) 2006 D) 2012
- 12 Primary Cooperative Marketing Societies are working on Level.
A) District B) Taluka C) State D) National

- 13 India's Cooperative marketing societies have total.....types.
A) 1 B) 2 C) 4 D) 3
- 14 India's sugar factories are made.....
A) Department centers B) Big industries C) Expert centers D) None of these
- 15 World's first Dairy Development Cooperative Society was established in.....
A) 1880 B) 1881 C) 1882 D) 1883

Q.2. Write short Notes (Three out of Four) .

15

- 1 Problems of Housing Cooperative Societies
- 2 Objectives of Consumer's Co-operative Societies
- 3 KRIBHCO
- 4 Objectives of NABARD

Q.3. Write short Answers (Three out of Four) .

15

- 1 State the types of Indian Labour Cooperative Societies.
- 2 Explain the Objectives of Cooperative Marketing Society.
- 3 Explain the Role of Corporation in the Development of Khadi and Village Industries.
- 4 Explain the Objectives of National Cooperative Union of India.

Q.4.. Answer the following question on broad. (One out of two).

15

- 1 State the problems before Indian Cooperative sugar industry.
- 2 Explain the Role of National Agriculture Cooperative Marketing Federation in Agriculture Marketing.

मराठी रूपांतर

सूचना: :

1. सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.
2. सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.
3. उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

Q.1. खाली दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडा.

१५

- 1 भारतातील सहकारी गृहनिर्माण संस्था समस्यांना सामोरे जात आहेत.
अ) अपुरे भांडवल ब) जमिनीची टंचाई क) गैरव्यवहार ड) वरील सर्व
- 2 श्रमिक सहकारी संस्थांचे प्रकार आहेत.
अ) जंगल ब) बांधकाम क) वाहतुक ड) वरील सर्व
- 3 भारतात सन 1956 मध्ये च्या अंतर्गत 'औद्योगिक सहकारी संस्थांची' स्थापना झाली.
अ) शेती ब) विपणन क) बांधकाम ड) उद्योग व व्यापार
- 4 भारतात सहकारी ग्राहक संस्थांची रचना स्वरूपाची आहे.
अ) एक स्तरीय ब) संघीय क) मिश्र ड) वरील सर्व
- 5 सहकारी गृहनिर्माण संस्थेच्या स्थापनेसाठी विभक्त कुटुंबातील व्यक्ती एकत्र यावे लागतात.
अ) ५ ब) १० क) २५ ड) 100
- 6 ची स्थापना ही ग्रामीण व कृषी विकासासाठीची बँक म्हणून करण्यात आली आहे.
अ) भारतीय रिझर्व बँक ब) ग्रामीण बँक क) नाबार्ड ड) राज्य बँक

- 7 भारतातील सहकारी खरेदी - विक्री संस्था व यांच्यात समन्वयाचा अभाव आहे.
अ) ग्राहक सहकारी संस्था ब) गृहनिर्माण सहकारी संस्था क) सहकारी पतपुरवठा संस्था ड) खाजगी पतपुरवठा संस्था
- 8 हे भारतीय राष्ट्रीय सहकारी संघाचे पहिले अध्यक्ष होते.
अ) श्री. कुरियन ब) श्री. वाजपेयी क) श्री. शरद पवार ड) श्री. श्यामदास
- 9 नाबार्डची प्रादेशिक कार्यालये आहेत.
अ) १० ब) २८ क) १२ ड) ६
- 10 नाबार्डच्या एकूण भाग भांडवलापैकी% भांडवल भारतीय रिझर्व बँकेचे आहे.
अ) १० ब) २५ क) ५० ड) ७५
- 11 ९७ वी घटनादुरुस्ती महाराष्ट्र राज्य सहकारी सोसायटी कायद्यात साली राजपत्रामध्ये प्रसिद्ध झाली.
अ) १९९० ब) २००० क) २००६ ड) २०१२
- 12 प्राथमिक सहकारी खरेदी-विक्री संस्था स्तरावर काम करतात.
अ) जिल्हा ब) तालुका क) राज्य ड) राष्ट्रीय
- 13 भारतीय सहकारी विपणन संस्थांचे..... प्रकार आहेत.
अ) १ ब) २ क) ४ ड) ३
- 14 भारतातील साखर उद्योग बनले आहेत.
अ) विकास केंद्रे ब) मोठे उद्योग क) निर्यात केंद्रे ड) यापैकी नाही
- 15 जगातील पहिली दुग्ध विकास सहकारी संस्था मध्ये स्थापन झाली.
अ) १८८० ब) १८८१ क) १८८२ ड) १८८३

Q.2.टीपा लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन).

१५

- 1 गृहनिर्माण सहकारी संस्थांच्या समस्या
- 2 ग्राहक सहकारी संस्थेची उद्दिष्टे
- 3 कृभको
- 4 नाबार्डची उद्दिष्टे

Q.3.थोडक्यात उत्तरे लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन) .

१५

- 1 भारतातील मजूर सहकारी संस्थांचे प्रकार विशद करा.
- 2 सहकारी विपणन संस्थांचे उद्देश स्पष्ट करा.
- 3 खादी व ग्रामोद्योग विकासातील सहकाराची भूमिका स्पष्ट करा.
- 4 भारतीय राष्ट्रीय सहकारी संघटनेची उद्दिष्टे स्पष्ट करा.

Q.4.सविस्तर उत्तर लिहा. (दोन पैकी एक) .

१५

- 1 भारतातील सहकारी साखर उद्योगासमोरील समस्या स्पष्ट करा.
- 2 कृषी विपणनातील राष्ट्रीय कृषी सहकारी विपणन महामंडळाची भूमिका स्पष्ट करा.

Model Answer Paper

M.A. (2022) (SEM/CR) CBCS Part-I Semester-I Examination: March/April-2023

Economics (Optional) Paper-XXII

ECOO22: Principles and Practice of Co-operation (New Pattern 2022)

Day and Date: Saturday, 06/05/2023

Total Marks: 60

Time: 10.30 AM To 12.30 PM

Q.1.खाली दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडा.

१५

1 भारतातील सहकारी गृहनिर्माण संस्था समस्यांना सामोरे जात आहेत.

अ) अपुरे भांडवल ब) जमिनीची टंचाई क) गैरव्यवहार ड) वरील सर्व

Option 4

2 श्रमिक सहकारी संस्थांचेप्रकार आहेत.

अ) जंगल ब) बांधकाम क) वाहतुक ड) वरील सर्व

Option 4

3 भारतात सन 1956 मध्ये च्या अंतर्गत 'औद्योगिक सहकारी संस्थांची' स्थापना झाली.

अ) शेती ब) विपणन क) बांधकाम ड) उद्योग व व्यापार

Option 4

4 भारतात सहकारी ग्राहक संस्थांची रचनास्वरूपाची आहे.

अ) एक स्तरीय ब) संघीय क) मिश्र ड) वरील सर्व

Option 4

5 सहकारी गृहनिर्माण संस्थेच्या स्थापनेसाठी विभक्त कुटुंबातीलव्यक्ती एकत्र यावे लागतात.

अ) ५ ब) १० क) २५ ड) 100

Option 2

6 ची स्थापना ही ग्रामीण व कृषी विकासासाठीची बँक म्हणून करण्यात आली आहे.

अ) भारतीय रिझर्व बँक ब) ग्रामीण बँक क) नाबार्ड ड) राज्य बँक

Option 3

7 भारतातील सहकारी खरेदी - विक्री संस्था व यांच्यात समन्वयाचा अभाव आहे.

अ) ग्राहक सहकारी संस्था ब) गृहनिर्माण सहकारी संस्था क) सहकारी पतपुरवठा संस्था ड) खाजगी पतपुरवठा संस्था

Option 3

8 हे भारतीय राष्ट्रीय सहकारी संघाचे पहिले अध्यक्ष होते.

अ) श्री. कुरियन ब) श्री. वाजपेयी क) श्री. शरद पवार ड) श्री. श्यामदास

Option 4

9 नाबार्डचीप्रादेशिक कार्यालये आहेत.

अ) १० ब) २८ क) १२ ड) ६

Option 2

10 नाबार्डच्या एकूण भाग भांडवलापैकी% भांडवल भारतीय रिझर्व बँकेचे आहे.

अ) १० ब) २५ क) ५० ड) ७५

Option 3

11 १७ वी घटनादुरुस्ती महाराष्ट्र राज्य सहकारी सोसायटी कायद्यात साली राजपत्रामध्ये प्रसिद्ध झाली.

अ) १९९० ब) २००० क) २००६ ड) २०१२

Option 4

12 प्राथमिक सहकारी खरेदी-विक्री संस्था स्तरावर काम करतात.

अ) जिल्हा ब) तालुका क) राज्य ड) राष्ट्रीय

Option 2

13 भारतीय सहकारी विपणन संस्थांचे..... प्रकार आहेत.

अ) १ ब) २ क) ४ ड) ३

Option 3

14 भारतातील साखर उद्योग बनले आहेत.

अ) विकास केंद्रे ब) मोठे उद्योग क) निर्यात केंद्रे ड) यापैकी नाही

Option 1

15 जगातील पहिली दुग्ध विकास सहकारी संस्था मध्ये स्थापन झाली.

अ) १८८० ब) १८८१ क) १८८२ ड) १८८३

Option 3

Q.2. टीपा लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन).

१५

1 गृहनिर्माण सहकारी संस्थांच्या समस्या

Ans:

2 ग्राहक सहकारी संस्थेची उद्दिष्टे

Ans:

3 कृभको

Ans:

4 नाबार्डची उद्दिष्टे

Ans:

Q.3. थोडक्यात उत्तरे लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन) .

१५

1 भारतातील मजूर सहकारी संस्थांचे प्रकार विशद करा.

Ans:

2 सहकारी विपणन संस्थांचे उद्देश स्पष्ट करा.

Ans:

3 खादी व ग्रामोद्योग विकासातील सहकाराची भूमिका स्पष्ट करा.

Ans:

4 भारतीय राष्ट्रीय सहकारी संघटनेची उद्दिष्टे स्पष्ट करा.

Ans:

Q.4. सविस्तर उत्तर लिहा. (दोन पैकी एक) .

१५

1 भारतातील सहकारी साखर उद्योगासमोरील समस्या स्पष्ट करा.

Ans:

2 कृषी विपणनातील राष्ट्रीय कृषी सहकारी विपणन महामंडळाची भूमिका स्पष्ट करा.

Ans:
